

Sygn. akt III APa 27/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Witold Nowakowski (spr.)
Sędziowie :	SSA Beata Torbus SSA Gabriela Pietrzyk - Cyrbus
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2019 r. w Katowicach

sprawy dyscyplinarnej J. B. (J. B.)

w związku z odwołaniem J. B.

od orzeczenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej w W.

z dnia 29 marca 2019 r. sygn. akt BO-OKDiR.0021.244.2018

oddala odwołanie.

/-/ SSA B.Torbus /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III APa 27/19

UZASADNIENIE

W dniu 3 października 2017 r. uczniowie, rodzice i absolwenci (...) Gimnazjum i (...) Liceum Ogólnokształcącego Stowarzyszenia (...) w S. skierowali do Kuratorium Oświaty w K. pismo, w którym poinformowali organ nadzoru pedagogicznego o nieprzestrzeganiu przepisów statutu szkolnego przez dyrektora i nauczycieli tych szkół. W dniach: 17 i 20 listopada 2017 r.

w trybie nadzoru pedagogicznego, zostały przeprowadzone w obydwu szkołach kontrole doraźne, które wykazały liczne nieprawidłowości. Następnie, do Kuratorium Oświaty

w K., w dniu 31 października 2017 r., wpłynęło pismo uczniów informujące o niewłaściwym zachowaniu się dyrektora szkoły, działaniach mobbingowych w stosunku do uczniów, mającymi związek z przeprowadzonymi wcześniej kontrolami. W związku

z powyższym Dyrektorem Delegatury w B. poinformował (...) Kuratora Oświaty pismem z 16 listopada 2017 r., że J. B. swym postępowaniem mogła naruszyć obowiązki nauczyciela, określone w art. 6 ustawy Karta Nauczyciela.

(...) Kurator Oświaty pismem z 22 listopada 2017 r. polecił Rzecznikowi Dyscyplinarnemu dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia zasadności zarzutu uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkowi, o których mowa w art. 6 ustawy Karta Nauczyciela.

W dniu 20 grudnia 2017 r. do Komisji Dyscyplinarnej przy Wojewodzie (...) wpłynął wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Wojewodzie (...) o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w stosunku do J. B., dyrektora (...) Liceum Ogólnokształcącego i (...) Gimnazjum (od 1 września 2017 r. (...) Szkoły Podstawowej) Stowarzyszenia (...) w S.. Rzecznik Dyscyplinarny zarzucił obwinionej, iż uchybiła godności i obowiązkowi nauczyciela przez:

- niezapewnienie bezpieczeństwa uczniom (...) Liceum Ogólnokształcącego oraz uczniom (...) Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. podczas drogi na zajęcia wychowania fizycznego w r. szkolnym 2017/2018;

- zorganizowanie zebrania rady pedagogicznej i pozostawienie uczniów bez opieki podczas piątej i szóstej lekcji w dniu 16 października 2017 r.;

- niezorganizowanie w szkole dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych w poniedziałki na 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, w czwartki na 1 piętrze, 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, po 6 lekcji na boisku i parterze, 1 piętrze, 2 i 3 piętrze w roku szkolnym 2017/2018;

- częste nieobecności w sali lekcyjnej podczas prowadzonych przez nią lekcji biologii;

- niezorganizowanie i nieudzielenie uczniom odpowiednich form pomocy psychologiczno- pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosownie do ich potrzeb związanych z trudnościami adaptacyjnymi w środowisku szkolnym oraz trudnościami w nauce oraz niezorganizowaniu w zakresie zgodnym z potrzebami uczniów w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w roku szkolnym 2017/2018;

- niewłaściwe sprawowanie nadzoru pedagogicznego w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. polegające na: braku kontroli dokumentacji dotyczącej udzielania przez nauczycieli pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom; nieobecności nauczycieli na lekcjach, które mieli obowiązek prowadzić; niedopełnienie przez dyrektora obu szkół obowiązku zatwierdzania programów nauczania przyjętych w obu szkołach; niezorganizowanie (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. zajęć etyki dla chętnych uczniów w roku szkolnym 2017/2018;

- niepedagogiczne traktowanie uczniów (...) Liceum Ogólnokształcącego Stowarzyszenia (...) poprzez lekceważenie ich problemów, m.in. uczniów, którzy 2 października 2017 r. złożyli pismo z prośbą o pomoc do Kuratorium Oświaty w K. w związku z zastraszaniem ich, po kontroli, przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów w dniach: 17 i 20 października 2017 r.

i informowaniem ich podczas lekcji w dniu 20 października 2017 r. o grożących im konsekwencjach, cyt.: (...) oraz (...).

W ocenie zastępcy rzecznika dyscyplinarnego zarzucanymi obwinionej czynami uchybiła ona godności zawodu nauczyciela, przez co naruszyła przepisy art. 6 pkt 1 i pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.) za co, w myśl art. 75 ust. 1 tej ustawy podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wniosł o wymierzenie J. B. kary dyscyplinarnej określonej w art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela, tj. zwolnienia z pracy.

Postępowanie dyscyplinarne w stosunku do pani J. B. zostało wszczęte postanowieniem Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...)

z dnia 22 grudnia 2017 r. W wyniku przeprowadzonej w dniu 25 kwietnia 2018 r. rozprawy, Komisja wydała orzeczenie dyscyplinarne, którym uznała obwinioną winną:

- niezapewnienia bezpieczeństwa uczniom (...) Liceum Ogólnokształcącego oraz uczniom (...) Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. podczas drogi na zajęcia wychowania fizycznego w roku szkolnym 2017/2018;

- niezorganizowania w szkole dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych w poniedziałki na 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, w czwartki na 1 piętrze, 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, po 6 lekcji na boisku i parterze, 1 piętrze, 2 i 3 piętrze w roku szkolnym 2017/2018;

- częstych nieobecności w sali lekcyjnej podczas prowadzonych przez nią lekcji biologii;

- niezorganizowania i nieudzielenia uczniom odpowiednich form pomocy psychologiczno- pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosownie do ich potrzeb związanych z trudnościami adaptacyjnymi w środowisku szkolnym oraz trudnościami w nauce oraz niezorganizowaniu w zakresie zgodnym z potrzebami uczniów w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w roku szkolnym 2017/2018;

- niewłaściwego sprawowania nadzoru pedagogicznego w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. polegającego na: braku kontroli dokumentacji dotyczącej udzielania przez nauczycieli pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom oraz niedopełnieniu przez dyrektora obu szkół zatwierdzania programu nauczania przyjętych w szkołach.

Komisja Dyscyplinarna uznała, że obwiniona swym zachowaniem uchybiła godności zawodu nauczyciela, za co w myśl art. 75 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej i na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1 wymierzyła obwinionej karę nagany z ostrzeżeniem.

Odwołanie od tego orzeczenia wniósł obrońca obwinionej, zarzucając:

- naruszenie art. 6 ustawy Karta Nauczyciela przez błędną wykładnię w drodze przyjęcia, iż zarzucane obwinionej czyny stanowią uchybienie godności zawodu nauczyciela i obowiązkom, o których mowa w art. 6 ustawy Karta Nauczyciela, pomimo, że dotyczą one wyłączenie sfery kierowania szkołą przez J. B. jako dyrektora;

- naruszenie art. 85o ustawy Karty Nauczyciela przez jego niewłaściwe zastosowanie w drodze uznania obwinioną winną częstych nieobecności w sali lekcyjnej podczas prowadzonych lekcji biologii pomimo, iż czyn ten - pomimo jego niewykazania uległ przedawnieniu;

- niewłaściwą ocenę zgromadzonych dowodów i w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń w odniesieniu do popełnienia przez obwinioną zarzucanych jej czynów.

Wniósł o uchylenie orzeczenia w całości i uniewinnienie obwinionej od zarzucanych jej czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Komisji Dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej postanowiła utrzymać w mocy zaskarżone orzeczenie.

Na uzasadnienie podniosła, że zebrany w toku postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego materiał dowodowy jest spójny oraz nie pojawił się żaden nowy dowód

w sprawie. Materiał dowodowy zebrany w toku postępowania wyjaśniającego, a zwłaszcza zeznania świadków potwierdziły wszystkie zarzuty postawione J. B., pełniącej funkcję dyrektora (...) Liceum Ogólnokształcącego i (...) Gimnazjum (od 1 września 2017 r. (...) Szkoły Podstawowej) Stowarzyszenia (...) w S..

W roku szkolnym 2017/2018 obwiniona nie zapewniła uczniom bezpieczeństwa podczas drogi ze szkoły do obiektu, w którym odbywały się zajęcia wychowania fizycznego, gdyż uczniowie, jak wynika z materiału dowodowego, odcinek ok. dwóch przystanków autobusowych pokonywali samodzielnie, bez nadzoru nauczyciela. Nieodpowiedzialne i lekkomyślne jest wyjaśnienie obwinionej (protokół z rozprawy dyscyplinarnej), w którym obwiniona stwierdza, że droga, którą uczniowie pokonywali ze szkoły na zajęcia wychowania fizycznego wygląda na bezpieczną, rodzice akceptowali taką sytuację i nikt nie zgłaszał zastrzeżeń. Ponadto, w protokole kontroli doraźnej (strona 3) obwiniona potwierdziła fakt samodzielnego przemieszczania się uczniów ze szkoły na zajęcia wychowania fizycznego.

Naruszeniem zasad bezpieczeństwa uczniów było również niezorganizowanie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych w poniedziałki na 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, w czwartki na 1 piętrze, 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, po 6 lekcji na boisku i parterze,

1 piętrze, 2 i 3 piętrze w roku szkolnym 2017/2018 (protokół wizytatorów Kuratorium Oświaty z kontroli doraźnej przeprowadzonej w szkole, strona 4). Ponadto stanowiące materiał dowodowy zeznania świadków, zarówno uczniów jak i nauczycieli potwierdzają,

że na przerwach dyżurowali tylko niektórzy nauczyciele. Zgodnie z przepisem § 14 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U.

z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela.

Z pisma rodziców uczniów (...) Gimnazjum złożonego w dniu 11 października 2017 r. do Kuratorium Oświaty w K. wynika, że takie zdarzenia, jak pozostawianie dzieci bez opieki w czasie zajęć lekcyjnych miały w szkole miejsce. Protokół kontroli doraźnej, przeprowadzonej w szkole przez pracowników nadzoru pedagogicznego potwierdza, że wyniki anonimowej ankiety skierowanej do 48 uczniów oddziałów gimnazjalnych potwierdziły nieobecności nauczycieli na lekcjach, w tym na lekcjach biologii (strona 4 protokołu). Znajdujące się w aktach sprawy pismo uczniów, rodziców i absolwentów, złożone w Kuratorium Oświaty w K., w dniu 3 października 2017 r. potwierdza, że miały miejsce w szkole sytuacje, podczas których Pani J. B., dyrektor szkoły, prowadząca zajęcia edukacyjne z przedmiotu biologia była nieobecna na zajęciach, a uczniowie pozostawali wówczas bez opieki. Biorąc pod uwagę wszystkie ujawnione w materiale dowodowym fakty, potwierdzające naruszenie zasad bezpieczeństwa uczniów oraz niezapewnienie uczniom opieki podczas zajęć edukacyjnych i pobytu w szkole, należy stwierdzić, że stanowią one naruszenie art. 6 pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela, zgodnie z którym nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

W związku z powyższym odwoławcza komisja dyscyplinarna nie mogła zgodzić się z zarzutem obrońcy, dotyczącym naruszenia art. 6 ustawy Karta Nauczyciela przez zastosowanie błędnej wykładni prawa i przyjęcie, że zarzucane obwinionej czyny dotyczą wyłącznie sfery kierowania szkołą.

Komisja Odwoławcza podkreśliła, że J. B. pełniąc funkcję dyrektora szkoły nie postępowała zgodnie z zasadami określonymi w § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.), zgodnie

z którymi dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę.

Z materiału dowodowego wynika, że na wniosek rodziców, uczniów, absolwentów oraz byłego nauczyciela, w dniach: 17 i 20 listopada 2017 r. zostały przeprowadzone przez wizytatorów Kuratorium Oświaty w K., w trybie

nadzoru pedagogicznego kontrole doraźne w (...) Szkole Podstawowej i (...) Liceum Ogólnokształcącym. W wyniku przeprowadzonej kontroli pracownicy nadzoru pedagogicznego stwierdzili min. nieprawidłowości dotyczące:

- niezorganizowanie i nieudzielenie uczniom odpowiednich form pomocy psychologiczno- pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosownie do ich potrzeb związanych z trudnościami adaptacyjnymi w środowisku szkolnym oraz trudnościami w nauce oraz niezorganizowaniu w zakresie zgodnym z potrzebami uczniów w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w roku szkolnym 2017/2018;

- niewłaściwe sprawowanie nadzoru pedagogicznego w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. polegającym na: braku kontroli dokumentacji dotyczącej udzielania przez nauczycieli pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom oraz niedopełnieniu przez dyrektora obu szkół obowiązku zatwierdzania programów nauczania przyjętych w obu szkołach.

Wszystkie wskazane powyżej nieprawidłowości zostały sformułowane przez pracowników nadzoru pedagogicznego jako zalecenia w protokole kontroli doraźnej, tym samym zarzuty postawione J. B. znalazły potwierdzenie podczas kontroli, przeprowadzonej przez wizytatorów Delegatury w B. Kuratorium Oświaty w K. (znak: (...); znak: (...)). Na podstawie składanych przez obwinioną wyjaśnień, protokołów z postępowania wyjaśniającego i protokołu z kontroli doraźnej Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna uznała, że zasadny jest zarzut dotyczący niezorganizowania i nieudzielenia uczniom odpowiednich form pomocy psychologiczno- pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, stosownie do ich potrzeb związanych z trudnościami adaptacyjnymi w środowisku szkolnym oraz trudnościami

w nauce oraz zarzut dotyczący, niezorganizowania, w zakresie zgodnym z potrzebami uczniów w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w roku szkolnym 2017/2018 - pomoc psychologiczno-pedagogiczna zgodnie z obowiązującym prawem oświatowym została zorganizowana w szkole dopiero po kontrolach przeprowadzonych przez pracowników nadzoru pedagogicznego.

Zgodnie z regulacją art. 68 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.) dyrektor szkoły kieruje jej działalnością oraz sprawuje nadzór pedagogiczny. Odnosząc się do zarzutu niewłaściwie sprawowanego nadzoru pedagogicznego, Komisja podkreśliła, że na dzień kontroli doraźnej obydwie szkoły

nie posiadały zatwierdzonych szkolnych programów nauczania, a jedynie zestawy szkolnych podręczników (protokół z rozprawy dyscyplinarnej w dniu 25 kwietnia 2019 r., protokół kontroli doraźnej). W ramach kontroli doraźnej pracownicy nadzoru pedagogicznego stwierdzili,

że J. B. nie kontrolowała dokumentacji dotyczącej udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz sprawowała niewystarczający nadzór pedagogiczny

w zakresie pracy nauczycieli, wychowawców i pedagoga w obszarze rozpoznawania

i zaspakajania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów (protokół kontroli doraźnej). W związku z powyższym, odwoławcza komisja dyscyplinarna uznała zasadność zarzutów stawianych obwinionej, dotyczących niewłaściwie sprawowanego przez nią nadzoru pedagogicznego w szkole.

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna uznała, że w toku postępowania odwoławczego zostało potwierdzone, iż obwiniona dopuściła się zarzucanych jej czynów, co potwierdza obszerny materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Nie można zatem uznać zasadności zarzutu obrońcy dotyczącego niewłaściwej oceny zgromadzonych dowodów w odniesieniu

do popełnionych przez obwinioną czynów. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna nie uznaje też zarzutu obrońcy, dotyczącego naruszenia art. 85o ustawy Karta Nauczyciela, gdyż postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte w ustawowym terminie.

W odwołaniu obrońca obwinionej zarzucił:

naruszenie art. 85j ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela przez

(1) dokonanie wadliwej oceny, tzn. sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania, wyjaśnień obwinionej w zakresie zarzucanych jej czynów, (2) ustalenie stanu faktycznego na podstawie anonimowej ankiety oraz „pisma uczniów, rodziców

i absolwentów”, bez bezpośredniego przesłuchania osób, które rzekomo sporządziły ten dokument, (3) dokonanie oceny w sposób niewszechstronny poprzez pominięcie wyjaśnień obwinionej (4) dokonanie dowolnej, a nie swobodnej, oceny dowodów,

co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego, że obwiniona dopuściła się zarzucanych jej czynów,

naruszenie art. 75 Karty Nauczyciela przez błędne przyjęcie, iż w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej, podczas gdy zachowanie obwinionej nie było zawinione oraz nie zawierało znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela, co skutkowało bezzasadnym uznaniem obwinionej za winną,

naruszenie art. 6 Karty Nauczyciela poprzez błędną wykładnię w drodze przyjęcia,

iż zarzucane obwinionej czyny stanowią uchybienie godności zawodu nauczyciela

i obowiązkom, o których mowa w art. 6 Karty Nauczyciela, pomimo, że dotyczą one wyłącznie sfery kierowania szkołą przez J. B. jako Dyrektora;

naruszenie art. 85o Karty Nauczyciela przez jego niewłaściwe zastosowanie w drodze uznania obwinioną winną częstych nieobecności w sali lekcyjnej podczas prowadzonych lekcji biologii pomimo, iż czyn ten - pomimo jego niewykazania - uległ przedawnieniu;

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz poprzedzającego go orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Komisję Dyscyplinarną dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) w dniu 25 kwietnia 2018 r. i uniewinnienie obwinionej; ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz poprzedzającego go orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Komisję Dyscyplinarną dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) w dniu

25 kwietnia 2018 r. oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...), ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej oraz zasądzenie na rzecz obwinionej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa według norm prawem przepisanych.

Na uzasadnienie podniósł, że zgodnie z przepisem art. 75 ust. 1 Karty Nauczyciela, stanowiącym materialną podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli i zawierającym generalne znamiona deliktu dyscyplinarnego, kary dyscyplinarne mogą być stosowane wyłącznie za uchybienia godności zawodu lub obowiązkom nauczyciela, o których mowa w art. 6 Karty Nauczyciela. Zatem, naruszenie obowiązków nauczyciela określonych art. 6 Karty Nauczyciela lub też inne zachowanie, które może być potraktowane jako uchybienie godności zawodu, stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Zgodnie z art. 6 ustawy Karta Nauczyciela, nauczyciel obowiązany jest:

1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;

2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;

3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;

4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;

5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Naruszenie powyższych obowiązków lub też inne zachowanie, które może być potraktowane jako uchybienie godności zawodu, stanowi podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Karta Nauczyciela nie zawiera definicji legalnej pojęcia zachowań uchybiających godności zawodu i pod ogólne sformułowanie „uchybienia godności zawodu nauczyciela” można podciągnąć wiele stanów faktycznych. Trzeba przy tym pamiętać, że uchybienia godności zawodu nauczyciela to zachowania przynoszące ujmę randze tego zawodu i funkcji pełnionej

w społeczeństwie. Uchybienie godności zawodu nauczyciela to zatem naruszenie obowiązku godnego zachowania. Pojęcie to wiąże się z wzorcem postępowania nauczyciela, wynikającym z przepisów prawa, norm etyki zawodowej i innych norm moralnych.

Z godnością zawodu nauczyciela wiąże się ustalony standard postępowania nauczyciela, który stanowić powinien wzór dla innych i którego efektem powinno być wzbudzenie szacunku. Pamiętać jednak trzeba, że rodzące odpowiedzialność dyscyplinarną zachowania lub zaniechania muszą być bezprawne, czyli niezgodne z wzorcem prawidłowego zachowania się w określonej sytuacji oraz zawinione. Zgodnie zaś z art. 9 kk (zawierającym definicję winy) czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi, natomiast czyn zabroniony popełniony jest nieumyślnie, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo

że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć. Między bezprawnym działaniem (zaniechaniem), a skutkiem tego działania musi istnieć związek przyczynowy. Orzekając o odpowiedzialności dyscyplinarnej i wymierzając kary wymienione w art. 76 Karty Nauczyciela, komisje dyscyplinarne i sądy muszą zatem zbadać określony stan faktyczny i ocenić go z punktu widzenia wyżej wskazanych materialnoprawnych przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej. Należy powtórzyć za Sądem Najwyższym, iż odpowiedzialność dyscyplinarna ma charakter represyjny (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2013 r., I KZP 18/12).

Wszystkie zarzuty wskazane w orzeczeniu dyscyplinarnym - abstrahując od ich bezzasadności - odnoszą się li tylko do sfery kierowania szkołą przez J. B. jako Dyrektora, w żadnym zaś razie nie stanowią uchybienia godności zawodu nauczyciela

i obowiązkom, o których mowa w art. 6 Karty Nauczyciela.

Powyższe stanowi o błędnej wykładni art. 6 i art. 75 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Negatywnie należy również ocenić uznanie obwinionej za winną częstych nieobecności w sali lekcyjnej podczas prowadzonych lekcji biologii.

Sam zarzut, jak i oparte na nim orzeczenie są dalece nieprecyzyjne, bowiem nie określają czasokresu, w jakim obwiniona miała dopuścić się tego deliktu dyscyplinarnego. Co więcej, uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia również nie zawiera żadnego omówienia tego zarzutu,

co stanowi naruszenie § 30 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia

25 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia postępowania wyjaśniającego

i dyscyplinarnego wobec nauczycieli oraz wznawiania postępowania dyscyplinarnego, zgodnie

z którym orzeczenie winno zawierać sentencję orzeczenia z określeniem zastosowanych przepisów prawa, przy czym sentencja orzeczenia orzekającego winę i wymierzającego karę zawiera dokładne określenie czynu uznanego przez komisję pierwszej instancji za udowodniony.

Niewskazanie czasokresu popełnienia deliktu dyscyplinarnego winno prowadzić

do wniosku, iż czyn ten mógł ulec przedawnieniu w myśl art. 85o Karty Nauczyciela, zgodnie

z którym postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, wiadomości o popełnieniu czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6, oraz po upływie 3 lat od popełnienia tego czynu. Bez określenia ram czasowym zarzutu stawianego obwinionej, nie sposób zgodzić się z Komisją w zakresie, w jakim twierdzi, że do naruszenia art. 85o ustawy Karta Nauczyciela nie doszło, gdyż postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte w ustawowym terminie.

Niezależnie od powyższych zarzutów podniósł, że Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna w sposób błędny oceniła materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie. Z materiału tegoż nie wynika bowiem w żadnym razie, iż obwiniona jest winna: niezapewnienia bezpieczeństwa uczniom podczas drogi na zajęcia wychowania fizycznego w roku szkolnym 2017/2018 - z wyjaśnień obwinionej wynika, iż sposób zorganizowania dojazdu/dojścia uczniów na zajęcia wychowania fizycznego w roku szkolnym 2017/2018 był imiennie zaakceptowany przez każdego z rodziców.

Niezorganizowanie w szkole dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych w poniedziałki na 2 i 3 piętrze po piątej lekcji, w czwartki na pierwszym piętrze i 2 i 3 piętrze po piątej lekcji oraz po szóstej lekcji na boisku i parterze, pierwszym piętrze oraz na 2 i 3 piętrze w roku szkolnym 2017/2018 było podyktowane brakiem potrzeby dyżurowania nauczycieli, z uwagi na fakt, iż brak było w tych miejscach uczniów, których bezpieczeństwo mogłoby być zagrożone, względnie dyżurujący na półpiętrze nauczyciel był w stanie zadbać o ich bezpieczeństwo. Słusznie Odwoławcza Komisja odnosi się do § 14 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, z którego wynika, że przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela. Skoro uczniów brak, brak również obowiązku ich nadzorowania.

Co do częstych nieobecności w sali lekcyjnej podczas prowadzonych lekcji biologii - brak jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność. Okoliczności tej obwiniona zaprzeczyła w toku postępowania dowodowego.

Co do niezorganizowania i nieudzielenia uczniom odpowiednich form pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami - z wyjaśnień obwinionej wynika, iż pomoc taka została zorganizowana w stopniu niezbędnym.

W kwestii niewłaściwego sprawowania nadzoru pedagogicznego - abstrahując od faktu, iż zarzut ten wprost odnosi się wyłącznie do sfery kierowania szkołą przez J. B. jako Dyrektora, co zdaje się wykluczyć możliwość naruszenia art. 6 Karty nauczyciela, dodał, iż z wyjaśnień obwinionej wynika, iż nadzór pedagogiczny był sprawowany właściwie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

odwołanie jest bezzasadne.

Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) oraz Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej przeprowadziły prawidłowe postępowanie dowodowe, dokonały właściwych ustaleń faktycznych oraz wywiodły z nich logiczne i znajdujące oparcie we właściwie wskazanych przepisach prawa materialnego wnioski. Nie budzą też wątpliwości Sądu Apelacyjnego: trafność rozstrzygnięcia i rozważania przedstawione na jego uzasadnienie, które w całości przyjmuje za swoje, bowiem Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej należycie odpowiadający ustaliła fakty oraz wyjaśniła podstawę prawną wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Za chybione należy przy tym uznać zarzuty odwołania obrońcy obwinionej.

Wbrew pogładowi skarżącej, ustalenie stanu faktycznego nastąpiło w szczególności na podstawie zeznań świadków: W. G., U. M., B. P., M. R. (przesłuchanych w obecności obrońcy obwinionej) a także dwukrotnie składanych wyjaśnień samej obwinionej, która w istocie przyznała szereg okoliczności, mających istotne

znaczenie dla rozstrzygnięcia, a dotyczących: braku nadzoru nad uczniami w drodze do i z zajęć wychowania fizycznego w roku szkolnym 2017/2018, niezorganizowania i nieudzielenia uczniom odpowiednich form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosownie do ich potrzeb związanych z trudnościami adaptacyjnymi w środowisku szkolnym oraz trudnościami w nauce oraz niezorganizowania w zakresie zgodnym z potrzebami uczniów zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w roku szkolnym 2017/2018, niewłaściwego sprawowania nadzoru pedagogicznego w (...) Liceum Ogólnokształcącym oraz (...) Szkole Podstawowej Stowarzyszenia (...) w S. polegającego na: braku kontroli dokumentacji dotyczącej udzielania przez nauczycieli pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom oraz niedopełnieniu zatwierdzania programów nauczania przyjętych w szkołach w roku szkolnym 2017/2018.

Wobec powyższego anonimowa ankieta oraz pismo uczniów, rodziców i absolwentów, nie miały dla dokonania ustaleń faktycznych istotnego, ani też decydującego znaczenia.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej, a w szczególności, że zachowanie obwinionej było zawinione oraz zawierało znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela. Jak stanowi art. 75 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej

za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę; wspierać każdego ucznia w jego rozwoju. Opisane wyżej zachowania obwinionej odpowiadają tak określonej definicji uchybienia godności zawodu nauczyciela.

Co więcej, wbrew pogładowi skarżącej brak podstaw do przyjęcia, że zarzucane jej czyny, jako dotyczące wyłącznie sfery kierowania szkołą przez J. B. jako Dyrektora, nie stanowią uchybienia godności zawodu nauczyciela i obowiązkom, o których mowa w art. 6 Karta Nauczyciela. Jako dyrektor szkoły obwiniona była uprawniona, jak i obowiązana do sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę. Obowiązki te wynikają z art. 68 ust. 1

pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996

z późn. zm.) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach

i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69). Dyrektor szkoły nie traci bowiem przymiotu bycia nauczycielem, nabywając jednak kolejne uprawnienia, jak i obowiązki.

Trafnie przy tym zarzuca skarżąca, że zarzut jej częstych nieobecności w sali lekcyjnej podczas lekcji biologii w istocie nie został wykazany (już choćby przez nieumiejszczenie go

w czasie). Jednak wobec prawidłowego ustalenia przez Komisje Dyscyplinarne dopuszczenia się przez obwinioną pozostałych czynów, mając na uwadze fakt, że w niniejszej sprawie została wymierzona najłagodniejsza z kar wymienionych w katalogu zawartym w art. 76 ust. 1 ustawy Karta nauczyciela, Sąd Apelacyjny poprzestał na wskazaniu, iż nawet eliminacja omawianego zarzutu nie mogła wpłynąć na wymiar kary dyscyplinarnej wymierzonej w niniejszej sprawie.

Z tych przyczyn, po myśli art. 385 kpc w zw. z art. 85 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela orzeczono, jak w sentencji.

/-/ SSA B.Torbus /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia